

Comú de Lleida. Racó de pensar.

Fins aquí hem arribat.

A primers de 2014 es presentava en públic el Comú de Lleida. Naixia sense ànim de perdurar. L'objectiu era aconseguir que totes les forces polítiques i agrupacions de Lleida amb una marcada sensibilitat pel bé comú s'agrupessin en una única candidatura que pogués substituir un govern socialista cada cop més clientelar, més conservador, menys transparent, més interessat en les constructores que en l'habitatge. Aconseguits els objectius, el Comú havia de diluir-se fins a desaparèixer.

10 anys després, no hem desaparegut. La impossibilitat de reunir els partits sota una candidatura va conduir que el Comú decidís presentar-se en solitari a les eleccions municipals en forma d'agrupació d'electors i que fos premiat per la ciutadania amb dos regidors a l'ajuntament.

Més endavant ens va tocar renunciar a la nostra constitució com a agrupació d'electors i reorganitzar-nos com a Partit per poder compartir el camí en coalició amb altres grups en l'acció supramunicipal. Hem estat a l'oposició. Hem format part del govern. Fins on vam poder sense traïr els nostres compromisos. Millorant significativament àrees com habitatge, transparència i participació. Sergi Talamonte, Helena Ferre, Laura Bergés, Carlos González des de Pirates, encapçalant llistes... i un munt de gent -no sempre els mateixos, no sempre un munt- empenyent el projecte.

La transformació des de ser un moviment ciutadà i provar d'aglutinar partits fins a acabar esdevenint força política amb representació a l'Ajuntament es va produir amb uns resultats exitosos que ningú a la ciutat no esperava i en molt poc temps. Els resultats obtinguts han permès noves formes de servir la ciutadania. Importants i sovint ignorades per aquells que reparteixen lectors i audiències. Només cal, però, un ull atent per veure que no és igual en absolut qui governa.

Tanmateix l'èxit també va anar acompanyat de costos. Les noves responsabilitats van aparèixer sense haver tingut temps per reunir més mans per al treball. Tot i mantenir el contacte al carrer con una de les nostres teòriques senyals d'identitat, el cert és que bona part del temps i de les energies que dedicàvem al contacte humà, a la presència al carrer i a l'extensió del projecte van haver de ser destinades a l'acció municipal. Alguns consideren que simplement estem en un altre temps del nostre projecte. Però probablement també una part important de les persones que donaven i donen suport al projecte senten una certa desafecció enmig de tanta, tanta feina de despatx.

Hem après moltes coses, hem fet moltes coses, hem arriscat, hem construït, hem sorprès. Seguim fent coses. Però aquest "hem" plural no ens ha de fer ignorar que la feina grossa ha recaigut sempre en poques mans, que el projecte el sostenen una desena de persones, una quinzena tirant llarg, i que el creixement que esperàvem com a formació jove s'ha quedat estancat. 10 anys després, no hem desaparegut com aspiràvem a fer, però tampoc no hem adquirit la floració que esperàvem quan regàvem l'arbret a les nostres samarretes.

Comú de Lleida. Racó de pensar.

Comú de Lleida. Racó de pensar.

En context

No és fàcil créixer ni trobar suport quan entren en crisi idees com Bé comú o Drets socials que són al nucli del nostre projecte. Les crisis econòmiques, laborals o habitacionals, la situació geopolítica, les agressions i desigualtats que pateixen les dones, les discriminacions a tants grups... no estan generant un nou impuls de solidaritat i corresponsabilitat.

El llistó moral tampoc no passa pels seus millors moments. Tot s'hi val per guanyar un concurs empresarial, per ensorrar un rival econòmic o polític, per enriquir-se. La idea de Veritat és ridiculitzada. Partint de la idea que no hi ha veritats absolutes, ens han volgut fer creure que qualsevol afirmació és igual de vàlida. Allà on la veritat servia d'horitzó, ara ens inunden de pseudoinformacions que creen un estat general d'incapacitat crítica i de credulitat gregària. Un projecte no és res més que un entre tants altres, afirmar-se com a opció ètica no es vist més que com a publicitat, com qui parla de gallines felices només per vendre ous.

Si a més resulta que qui hauria de mantenir aquests llistons ben alts ofereix un espectacle permanent de fragmentacions i enfrontaments, d'incapacitat per col·laborar, de lluites de poder, les coses han d'anar pel pedregar. Les anomenades esquerres –catalanes, espanyoles, lleidatanes– no estem ajudant gaire al manteniment i la renovació de les il·lusions, ni als resultats electorals, ni a l'ampliació de les bases que constitueixen el recurs clau de tota formació política.

No ha afavorit tampoc el creixement de la nostra proposta la polarització de la política catalana els darrers anys al voltant de les aspiracions a la independència. Sempre hem respost a qui ens ha volgut escoltar que en el nostre projecte tenia cabuda qualsevol persona, independentista o no, compromesa amb el benestar, amb els drets socials, amb la transparència, amb un model social i econòmic enriquidor i sostenible, i també amb el dret a decidir de la societat catalana sobre el seu estatus nacional. No ha estat fàcil per al Comú de Lleida en moments en què ben pocs tenien oïdes per a aquest missatge centrat en la reivindicació dels drets i de la capacitat de decisió de les persones i dels col·lectius.

Que al Referèndum de l'1 d'Octubre de 2017 més de dos milions de catalans votessin a favor de la independència va ser acollit pel Comú de Lleida com un mandat de treballar perquè aquesta voluntat no fos ignorada, perquè es puguin conquerir majories encara més amples i trobi una manera reconeguda i amb suports d'expressar aquesta voluntat, condicions sense les quals una declaració unilateral d'independència no troba legitimitat.

Aquesta posició clara del Comú de Lleida en favor de construir majories socials més amples com a condició de legitimació i eficàcia de la independència de Catalunya no ha estat mai inclosa, però, com a modificació del Consens de mínims. Es preserva, d'aquesta manera, la voluntat també clara del Comú de Lleida que la posició sobre l'estatus nacional de Catalunya no representi mai un motiu d'exclusió per formar part o col·laborar amb el Comú de Lleida i amb la seva vocació de defensa dels drets bàsics, del bé comú, dels serveis públics, de la regeneració democràtica, de la creació sostenible de riquesa.

Comú de Lleida. Racó de pensar.

En situacions de crisi sempre resulta més fàcil la crítica que sintonitza amb el malestar que la proposta de solucions basades en realitats i possibilitats. Jo entenc el vostre patiment, jo em faré ressò de les vostres reclamacions: Com permeteu que els carrers estiguin en aquest estat? Com deixeu que instal·lin al vostre barri un alberg per a temporers, un centre de tractament d'addiccions, una deixalleria o, encara pitjor, una mesquita?

Bona part del creixement dels partits de la dreta, i d'aquells que anomenem la ultradreta, es basa en el discurs sobre la immigració. Sobre la immigració més pobre, es clar, que és la que és percebuda com una amenaça en termes laborals i convivencials. Idees com l'expulsió d'immigrants, la denegació de papers, les propostes per evitar que els fills d'immigrants (pobres) contaminin les escoles i, suposadament pel seu origen, facin caure el nivell, la reducció o supressió dels ajuts que reben, tant se val si no són per immigrants sinó per pobres... És innegable que la potència del fet migratori (pobre) és real, i que l'associació d'aquestes migracions amb la inseguretat i amb la pèrdua de drets d'aquells que ens autoproclamem "d'aquí" són clau en el creixement de les forces més de dreta i en la pèrdua de suport de tot allò que soni a "massa" solidari.

No es pot fugir de cap manera del fet que en les darreres dades de l'Institut català d'estadística, a 1 de gener de 2023 hi havia a Catalunya 1.361.981 immigrants, que constituïen el 17,5 de la població catalana, dels quals 31% europeus, 30% americans, 23% africans, 13,7% asiàtics, amb grans diferències segons les comarques o els municipis. Així, tot i que la immigració a la ciutat de Barcelona és el 23% i a Lleida el 21,5%, cal saber que l'origen que ocupa el primer lloc a Barcelona és Itàlia, a Lleida 4 de cada cent residents són d'origen marroquí. Atenció que, feta la consulta a l'IEC, em responen que defineixen com a migrants aquells que s'han desplaçat, no els seus fills per tant. Encara una dada més concloent. Els naixements de pare o mare estrangers han superat per primera vegada el 33% dels naixements totals a Catalunya. Cal triar si fer d'aquestes dades un ús demagògic o un treball seriós. Cal superar les proclames generals valorant la diversitat o el mestissatge. Cal treballar braç a braç en la construcció d'un projecte almenys mínimament compartit. És fonamental. És prioritari.

Comú de Lleida. Racó de pensar.

Els horitzons que ens conformen

Som moltes i molts els que sentim la necessitat de seguir dempeus, de seguir, com deia Llach, tossudament alçats. Més que mai, quan ningú més reivindica aquest espai, radicalment sereny, de defensa del bé comú i dels drets, d'exigència dels deures, de transparència, de participació, de sostenibilitat, de creació de riquesa, en tots els sentits de la paraula.

Som molts i volem ser més. Per això, un cop més, fem públics els horitzons que ens conformen i ens guien, els ideals fonamentals del nostre projecte al qual convidem tots aquells i aquelles que s'hi sentin identificats.

Creiem en la política com servei públic, com vehicle de promoció del bé comú, com impulsora del benestar i l'autonomia individual i col·lectiva, com gestió d'allò que és comú, que és de tots

Creiem en la necessitat de la contínua regeneració democràtica, de la transparència, de la responsabilitat i l'exigència de retre comptes, de la capacitat per sobre de l'amiguisme, de la viabilitat i el control pressupostaris.

Creiem en la participació com element clau de la democràcia. Cal tant com es pugui afavorir-la i afavorir tot el que aquesta participació comporta, com és l'accés a la informació o la facilitat en els sistemes i modalitats de participació.

Creiem en una política no captiva dels poders econòmics, que estigui al servei de tots i no dels seus clients.

Creient en una política local que no s'hagi de sotmetre a estratègies generals alienes a Lleida ni a pactes globals entre partits.

Creiem que ha de ser possible el treball conjunt de les forces polítiques i associacions més carregades de sensibilitat social, com a única via de transformació, deixant de banda protagonismes o lluites de poder.

Creiem en una política i en una vida dirigida pel sentit comú i no per la manipulació emocional.

Creiem en una societat diversa i rica en els seus individus i els seus col·lectius sota un paraigües comú de drets i de deures que ens enorgulleixen i que ens exigim els uns als altres.

Creiem en la importància de crear riquesa, en tots els sentits de la paraula, riquesa del medi en què ens movem, de la manera en què ens movem, de la diversitat que compartim, riquesa de drets i, per descomptat, riquesa econòmica.

Creiem que les institucions públiques han de vetllar per tal que tothom tingui coberts els seus drets bàsics com ho són un sostre, l'aliment, l'educació, la salut o l'accés a la cultura.

Comú de Lleida. Racó de pensar.

Creiem que les polítiques assistencials són imprescindibles tant en el seu doble vessant de garantir drets i superar emergències com en l'imprescindible promoció de l'autonomia personal.

Creiem que una esquerra que no es preocupa per la creació de riquesa econòmica no fa més que el somiatruites, per no dir directament el ridícul. Cal participar activament a crear condicions favorables per a la creació de riquesa. De manera justa, de manera sostenible, amb respecte per empresaris i treballadors, tal i com s'està donant suport a les associacions de comerciants amb el projecte del Pla de l'Estació.

Creiem que el nostre model social i productiu ha d'incorporar de manera urgent i imprescindible idees com l'ecologia, la sostenibilitat o l'ús d'energies netes i renovables.

Creiem en el valor de la llibertat, tant com som conscients que la llibertat absoluta condueix a la selva, o al mar on el peix gros es menja al xic.

Creiem en la igualtat, de drets, d'oportunitats, de respectes, tant com rebutgem l'igualitarisme que ens vol homogenis i gregaris.

Creiem que és un error de greus conseqüències la negació dels canvis originats per les migracions com a realitat social fonamental per al present i el futur. La paràlisi, la ceguesa, les mentides, l'odi i les trinxeres no poden ser la solució. Aquestes estratègies no només són immorals, sinó que són inviables, manipuladores i ens allunyen de qualsevol avenç.

Creiem, més que mai, en la necessitat de generar projectes compartits amb la població immigrada. Creiem que cal un compromís seriós, realista, no demagògic amb la creació d'un nou Nosaltres. És urgent, és prioritari, és imprescindible.

Creiem en el treball no només per a les persones, sinó de manera essencial amb les persones, com a eina de corresponsabilitat i d'empoderament individual i col·lectiu.

Defensem, contra el semenfotisme o l'això és el que hi ha, la necessitat de projecte, de somni, de pauta moral, d'horitzó per establir direccions i prioritats.

Un projecte Comú.

Comú de Lleida. Racó de pensar.

Allargavistes, lupes, martells i claus.

Ja fa temps que no som només un moviment social o una agrupació d'electors. El Comú de Lleida és un partit polític, compta amb representació electa i amb etatus institucional a l'Ajuntament de Lleida i durant dos anys ha format part del Govern.

Aquesta nova dimensió, importantíssima, cabdal, necessària, transformadora, l'aspiració de tot grup polític, al capdavant, sovint s'ha endut bona part del temps i les energies de les persones que més esforç esmercen en el projecte Comú de Lleida. Es fa i s'ha fet molta feina, i molt bona feina. L'increment de reptes i responsabilitats requeriria de més mans, de més persones fent feina a l'equip municipal i en el treball al carrer, també molt i molt bo, però que sens dubte també necessitaria de més mans. I posats a demanar, fresques i renovades.

Sovint també tenim la sensació que hi ha una desproporció difícil de pair entre la quantitat de feina que es fa i el ressò o la visibilitat que obté aquesta feina. Un projecte polític necessita fer-se visible per guanyar seguidors, col·laboradors i rendiment electoral per seguir creixent i incidint en la societat.

Així doncs, sembla que el Comú de Lleida necessita recuperar una mica l'alè i fer créixer les seves forces, necessita il·lusió col·lectiva i més persones treballant-hi.

La il·lusió té a veure, si més no en part, amb el debat d'idees i amb la cohesió humana del grup.

En aquesta direcció probablement ajudaria fer trobades més sovint, per exemple,

- per reflexionar sobre el document que tenim a les mans amb una cervesa a la ma o amb un dinar final.

- per llegir i parlar sobre qualsevol altre document.

- per veure i comentar una pel·lícula a la sala Lumière del Funàtic-ScreenBox on també ens poden servir beguda i menjar.

- per comentar un llibre o una part d'un llibre que ens hem compromès a llegir prèviament.

- per fer una passejada familiar

- per cantar junts cançons que han format part de les nostres vides.

- ...

- Qui es fa càrrec d'una d'aquestes activitats? Qui coordina el calendari?

Guanyar mans i guanyar visibilitat són dues coses que hauríem d'anar de la ma.

Cal que el Comú potenciï encara més la realització de projectes, de diversos formats i dimensions, però sempre amb resultats visibles i realitzats conjuntament amb els veïns d'un barri, els membres d'una associació...

Comú de Lleida. Racó de pensar.

Es diu potenciar més, no simplement potenciar, perquè és clar que el Comú ja ha fet i està fent molta feina i molt bona feina en barris com Mariola, Bordeta o Balàfia per dir alguns llocs destacats, i per fer el reconeixement degut a les persones que s'hi ha bolcat.

Cal treballar aquests projectes plegats amb altres forces polítiques i agrupacions amb els quals compartim sensibilitats i projectes. Cal un cop més intentar teixir lligams que fins ara no hem aconseguir fer de quallar de manera estable.

L'actuació conjunta en projectes pràctics que puguem signar plegats –sense que sempre aparegui el primer el mateix, és clar!–, és una proposta que estableix lligams sense obligar a renúncies, que dona visibilitat, i que crea proximitat i complicitats amb la ciutadania. Cal no suplantar ningú que està fent una tasca, però no hi ha d'haver cap problema a fer constar la nostra iniciativa o col·laboració.

Un àmbit de treball difícil, però sens dubte imprescindible, és el de la immigració. Absolutament a banda de rèdits electorals, cal entrar-hi. I cal fer-ho no només des de la perspectiva assistencial –quan calgui– sinó des de la lluita per la integració, o potser millor, per la creació d'un nou projecte compartit però sense cap por a defensar els valors en què creiem i què, també amb les decepcions més esgarrioses, ens han conduït fins aquí.

És necessari que aquests “fer amb” i “visibilitzar” que es van repetint ajudin a incrementar el nombre de persones disposades a col·laborar amb els projectes i amb el projecte. Tant la feina més institucional com la feina més d'actuacions, de carrer, demanen molt d'esforç i moltes hores. Cert que en els darrers temps s'han incorporat persones valuoses al projecte. Però també d'altres han marxat o han pres distància per raons ideològiques, de funcionament o de caràcter més estrictament personal.

Posats a imaginar i suggerir coses, aquests projectes de “fer amb” i “visibilitzar” podríem suposar el llançament d'una mena de marca, o un eslògan, o un lema com podria ser “Compromís Comú”.

Cal comprometre més mans. Cal per tant, aprofundir en l'estratègia dels projectes i també fer campanyes o estratègies directament adreçades a atansar-se a nova gent.

Valguin simplement com a idees que al redactor se li acuden, amb més o menys traça, a l'espera que altres persones, també altres grups polítics, altres associacions, s'afegeixin al repte.

Comú de Lleida. Racó de pensar.

Alguns suggeriments ben poc treballats per fer amb els veïns i associacions (es notarà una mica que visc al Clot). La mini llista no aspira a res més que a ser modificada, perfeccionada, substituïda per propostes més competents.

Parlar amb qui ja fa feina d'aprenentatge i ús de les nostres llengües i veure si hi ha algun aspecte que poguéssim ajudar a potenciar. Per exemple, treballant amb l'associació de veïns i amb l'imam de la mesquita, per dir algú, per crear parelles lingüístiques, o trios, tant és. No hi eina d'integració més potent que les llengües, ni millor vehicle per conèixer-se que parlar. A partir d'aquí es podrien fer activitats conjuntes per a les parelles, com anar un dia a un museu, al cinema, a la Seu Vella, a conèixer la seva mesquita... Bonic espectacle pel carrer, tant diferent als grups perfectament delimitats i sense fissures que acostumem a veure.

Campanya de neteja. No de passar dos dies amb el camió, sinó d'educació i orgull de neteja. Cal començar per les escoles. Parlar-ho també amb les associacions del barri, però la clau és enganxar els nens que ells i elles ja vigilaran els seus pares. Cal fomentar l'orgull de fer-ho però també visibilitzar-ho atorgant algun reconeixement visible, per exemple una mena de marcador o de dibuix o de banderetes que fan que tothom sàpiga que el teu carrer ha aconseguit el repte. Els distintius es poden acumular al llarg de les setmanes i a aquells que en tinguin més i s'hagin mantingut al llarg de les setmanes que es digui es podria mirar si l'ajuntament podria premiar-los amb alguna millora, algun detall.

Pintures als murs de solars. Pintar diferents murs, o bé crear a l'escola una pintura-mural cooperatiu.

Cuina a la plaça, amb la condició que a cada grup cuiner hi ha d'haver persones de diferents orígens.

Ja que a la plaça del Clot de les Granotes ningú no hi ha posat una granota es pot fer una activitat escolar de coneixement de la història de les granotes i la lluita veïnal al Clot, de com hem de seguir lluitant per tenir un barri que ens agradi. Concurs o activitat escolar de pintar granotes que puguin servir de model per fer petites o mitjanes figures de granotes que acabarien exhibides de manera permanent en espais del barri per dotar-lo d'identitat i recordar els fruits del treball compartit.

Consultoria energètica a la Plaça.

Visita a les esglésies de diverses comunitats que hi ha al barri. Com allò del dia de les religions que crec que es fa a nivell municipal, però a nivell de barri.

Activació, un cop parlat amb els diversos grups del barri, de l'espai de trobada i conversa a la plaça entre gent de les diverses comunitats, per exemple cada dos dissabtes, afegint de fons breus actuacions de gent del mateix barri que toqui algun instrument.

Treball a les xarxes de campanyes adreçades a tothom però especialment a públic jove. Exemple: "A mi no m'enganyes, cap..." (llibertat per imaginar el

Comú de Lleida. Racó de pensar.

final). Cada setmana es pengen tres dades, o tres informacions, de les quals només una sigui veritat, per exemple. No cal registrar-se però sí s'ofereix fer-ho per a aquells que vulguin veure el seu lloc en un rànquing i rebre algun obsequi segons els resultats un cop passats, per exemple, 4 mesos. O que, a banda de lluitar per l'obsequi o els obsequis, es pugui organitzar un acte, trobada o berenar per a aquells participants que els vingui de gust conèixer altres participants.